

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 40

Ptuj, 30. oktobra 1921

III. letnik

Cvetlični dan

v nedeljo, dne 30. oktobra 1921

pridei „Kolo jugoslovanskih sester v Ptuju“ v prid domači ubožni deci. — Da bi zadnje skromne cvetke v l. 1921 prinesle mnogo toplih suknjic našim malčkom!

Karel Habsburg zopet na Madžarskem.

Že o veliki noči je poskusil razkralj Karel, da bi na Madžarskem zasel kraljevski prestol. Njegovi prijatelji, madžarski velikaši in škofje, so bili vse pripravili, da spravijo Karla na kraljevski prestol. Karel naj bi obnovil ogrsko kraljestvo, z njim pa združil kolikor mogoče bližnjih dežel Jugoslavije, Romunije, Češkoslovaške in še stare svoje Avstrije.

Sosednje države so uvidele to nevarnost in odločno zahtevale, naj Karel izgine z Madžarskega, sicer so primorane, da same z vojaško silo to dosežejo. Madžari so se udali in Karel je čez nekdanji dni neslavno odrinil v Švico, ki mu je po polomu Avstrije dovolila, da prebiva v njej. A zavezati se je moral Karel, da bo v Švici mirno živel ter ne ušel zopet na kako pustolovščino.

Ali Karlu, še bolj pa njegovi častihlepni ženi Citi ni ugajalo mirno življenje. Želita si nazaj časov kraljevske časti in slave, ko bi se njima nebrot visoke gospode klanjalo. Teh časov si želi nazaj pa tudi visoko plemstvo in visoka duhovščina, ki je v kraljevi bližini uživala vsaj del kraljevskega sijaja. V republikansko demokratični državi, kakršni sta sedaj Madžarska in Avstrija, ne uživa ta visoka gospoda onih izrednih časti.

Zato je bilo pričakovati, da poskusijo Karel s častihlepno Cito in visoka gospoda, da bi se vrnili nekdanji časi njihove slave in časti. Ali gospoda ne pomisli, da so se časi izpremenili. Umrli cesar Franc Jožef in ta visoka gospoda je v svoji gospodstvenosti zakrivila svetovno vojno, povzročila neizmerno gorja med ljudstvom. Sami so torej krivi, če je narod hrbet pokazal takim vladarjem in taki gospodi, ki jim ni za narod, ki narod le za se izrabljajo. Kako naj zahteva peščica samolastne gospode, da ljudstvo izroči vso oblast zopet njim, ki so ga že ogoljufali? Narodi so že toliko dozoreli, da sami po svojih poslancih uravnavajo svoje zadeve. Ali se naj začno narodi med sabo zopet krvavo klati za to, da pripomorejo kakemu Karlu in Citi do kraljevskega ali cesarskega prestola? Saj je bilo že v svetovni vojni dosti krvi prelite. Sedaj hočejo narodi v miru živeti, da z delom popravijo ono velikansko škodo, ki jo je napravila vojska. Zato pa ne zasluži

oni, ki hoče kaliti ta mir, nič boljšega, nego da se strnejo dobro misleči narodi in s silo uničijo takega brezvestnega kalilca miru. Ko bi takemu človeku bilo res kaj za narodovo srečo in blaginjo, bi pustil narode pri mirnem delu in jih ne tiral v nove vojske za sebe samega.

Vse to pa dela Karel s svojimi privrženci. Sveto je obljubil, da bo živel mirno v Švici. Ali prelomil je svojo besedo, ko kak cigan in prišel na Madžarsko, da se v krvavi vojski polasti madžarskega prestola in če se mu to posreči, da začne potem vojsko s sosednimi državami. Ali nimajo te sosednje države pravice in svete dolžnosti, da obvarujejo svoje narode novega prelivanja krvi? Da, imajo to dolžnost, zavedajo se te dolžnosti in vse tri države Jugoslavija, Čehoslovaška in Rumunska so se zedinile, da hočejo mir za svoje narode. Mir pa bo le, če ne bo Karel strašil po Madžarskem. Zato mora Karel izginiti z Madžarskega čimprej. Če noče Karel zlepa oditi, odkoder je prišel, naj ga prisilijo. To pa takoj, predno se bi mu posrečilo, napraviti večje nemire.

Kakor se je Karel o veliki noči zbal naše jugoslovanske vojske ter jo je čez nekaj dni že popihal nazaj v Švico, tako se mu naj tudi zdaj zgodi.

Da je Karlova vrnitev na Madžarsko velika nevarnost za evropski mir, so uvidele tudi velike zapadne države Anglija, Francoska in Italija. Kakor hitro so zvedele, da je Karel na Madžarskem, so zahtevale od madžarske vlade, da javno proglasi, da je Karel in vsa njegova rodbina odstavljena od madžarskega prestola, dalje da naj prime Karla in odžene, kakor bodo določile te države.

Kakor hitro pa se je razvedela vest o Karlovi vrnitvi po naši državi, je vsa javnost enodušno obsodila Karlovo vrnitev. In naj so pri nas razne stranke, ki se med seboj hudo pobijajo, v tem pa so edine: Karlova vrnitev na Madžarsko ne sme najmanjše motiti naše ujedinjene Jugoslavije. Veličastne skupne manifestacije vseh političnih strank in naše akademske omladine v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu so jasno pokazale, da stojimo vsi ko en mož za našo neokrnjeno državo, pripravljene, da v kali udušimo vse izrodke, naperjene proti naši državi.

Z demokratskega sestanka v Ptuju.

V Narodnem domu v Ptuju se je vršil sestanek tukajšnje organizacije jugoslovanske demokratske stranke. Načelnik dr. Tone Gosak je v daljšem govoru naslikal politični naš položaj na zunaj in v notranjosti, omenil zlasti gospodarske težave, s katerim se ima boriti ves svet in tudi naša Jugoslavija. Prešel je potem k našim ožjim razmeram v Jugoslaviji, v Sloveniji in nazadnje tudi v Ptuju.

Očrtal jo delovanje demokratske stranke v našem okolišu. V Ptuju so se vršile občinske volitve, pri katerih je demokratska stranka dobila 7 mandatov poleg 11 socialdemokratiških in 6 narodnosocialnih. Narodni stranki sta dobili sicer večino, ali nista se mogli zediniti za župana, ker so ga narodni socialisti zahtevali za-se dasi so v manjšini in tudi nimajo primerne kandidata. Ob medsebojnem prepiru narodnih strank se hoče okoristiti nasprotna stranka socialnih demokratov, o katerih je ugotovljeno, da se je zvezala z nekdanjimi pristaši Ornikovimi, da torej v narodnem in državnem oziru ni zanesljiva. To se jasno vidi na županskem kandidatu socialnih demokratov, g. Lozinšku, ki se še vedno ni otresel predvojnega mišljenja o Slovencih, ker njemu še vedno mrze Slovenci, njihova govorica in njihovo narodno in državno mišljenje in delovanje, kar pokaže gospod tudi javno in pri volitvah. Demokratska stranka se mora torej kot narodna in državna stranka upreti izvolitvi takega župana.

Načelnikovo pojasnilo so navzoči pristaši sprejeli z odopranjem. Razvil se je na to razgovor, ki se je tikal zlasti gospodarskega delovanja mestnega sosveta in narodnega življenja v Ptuju. Gospodarsko mestne razmere je izčrpno pojasnil gerent dr. Senčar. V narodnem oziru se je pa poudarjalo, naj bomo odločnejši, za kar pa bi morali svoje sile združiti, kakor delajo to tudi naši narodni nasprotniki! Ti so dobro organizirani. Nevarnost od njih ni samo lokalno narodna, nego oni so tudi državno nezanesljivi.

Na koncu so se sprejele te-le resolucije:
1. Pristaši jug. demokratske stranke zbrani na zaupnem sestanku v Narodnem domu v Ptuju dne 8. okt. 1921 odobravajo postopanje izvoljenih odbornikov v mestni svet in odbora

40—
20—
0—
3:50

St. Ljubička knjiznica
Ljubljana

Priloge je v
Ljubljanski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.